

Bildande av naturreservatet Långträlla-Borg i Mörbylånga kommun i Kalmar län

Länssstyrelsens beslut

Länssstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (SFS 1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Reservatets gränser utmärks i fält. Reservatets namn ska vara naturreservatet Långträlla-Borg.

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Långträlla-Borg	
Län:	Kalmar	
Kommun:	Mörbylånga	
Församling/socken:	Algutsrum och Norra Möckleby	
Topografisk karta:	4G, 4H	
Ekonomisk karta:	4G 6j, 4H 6a	
Naturgeografisk region:	Ölands skogsrika områden	
Kulturgeografisk region:	Öland och sydöstmåländska slättbygden	
Fastigheter och ägarkategori:	Borg 1:9	Enskild
	Långträlla 13:1	Enskild
	Bettorp 2:2	Enskild
	Bettorp s:3	Enskild
	Bettorp s:5	Enskild
Areal:	30,5 ha	
Landareal:	30,5 ha	
Förvaltare:	Länssstyrelsen i Kalmar län	

2013-02-05

511-4319-10

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara de värdefulla livsmiljöerna hässle, ädellövskog, våtmark och fuktäng med tillhörande naturvärdeskvaliteter i form av strukturer och funktioner samt en rik biologisk mångfald. Reservatet ska bidra till gynnsam bevarandestatus i den biogeografiska regionen för förekommande arter och habitat. Reservatet ska också bidra till att hotade, sällsynta och missgynnade arter bevaras och helst ökar för att långsiktigt kunna fortleva inom sitt naturliga utbredningsområde. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets livsmiljöer och arter.

Syftet uppnås i huvudsak genom restaurering av hässle, fuktäng och våtmark genom bete, röjning och avverkning av buskar och träd samt genom avverkning eller ringbarkning av gran i ädellövskog.

Skälen för beslutet

Nationella intressen

Naturreservatet Långträlla-Borg som ligger i det mycket gamla kulturlandskapet öster om fornborgen Gråborg utgörs av natur- och kulturmiljöer med nationella intressen. Långträlla-Borg är av riksintresse för naturvården, kulturmiljöer och friluftslivet (3 kap. 6 § miljöbalken). Naturreservatet ingår i den nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet och reservatet har i Ölands naturvårdsprogram bedömts ha högsta naturvärde (klass 1).

Värdefulla naturmiljöer och ett rikt växt- och djurliv

Reservatet utgörs främst av värdefulla gamla hässlen med en rik svampflora. På fuktigare mark förekommer även hasselrik björkskog och ädellövrik blandskog. Den beteshävdade våtmarken Borgmossen med intilliggande fuktängar ingår också i reservatet. Mosaikartade hässlen med inslag av lövträd är viktiga miljöer för svampfloran som inom naturreservatet är mycket rik. Här förekommer de rödlistade arterna slöjöröksvamp *Lycoperdon mammiforme*, ljus ängsfingersvamp *Clavulinopsis subtilis*, ungersk hjorttryffel *Elaphomyces virgatosporum*, stinklerskivling *Camarophyllopsis foetens*, broskfingersvamp *Clavulinopsis microspora*, knottetryffel *Genea verrucosa*, skarp rökriska *Lactarius acris* och olivjordtunga *Microglossum olivaceum*. Slöjöröksvamp omfattas av ett åtgärdsprogram för hotade arter. Med stor sannolikhet finns ytterligare sällsynta och hotade svamparter inom området. På fuktängar runt kärret flyger den rödlistade vädnnätfjärilen *Euphydryas aurinia* och i kärret och i lövskogen förekommer den rödlistade långbensgrodan *Rana dalmatina*. Båda arterna omfattas av åtgärdsprogram för hotade arter och är upptagen i art- och habitatdirektivet.

I Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering har ca 17 ha klassats som nyckelbiotop och i Länsstyrelsens inventering av hässlen på Öland har flera områden inom reservatet pekats ut som värdefulla. Borgmossen har i våtmarksinventeringen på Öland klassats som objekt med särskilt höga naturvärden, klass 1. I den regionala strategin för formellt skydd av skog är naturreservatet Långträlla-Borg ett av de högst prioriterade områdena för skydd inom ramen för det regionala miljömålet för formellt skydd av skog.

2013-02-05

511-4319-10

Miljökvalitetsmål

Bildande av naturreservatet bidrar till uppfyllande av de regionala delmålen för miljökvalitetsmålen Levande skogar, Myllrande våtmarker, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska denna tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras. Länssstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av naturreservatet Långgrälla-Borg är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Områdets höga naturvärden kan påverkas negativt av avverkning och andra skogliga åtgärder, dikning, vattenreglering och andra åtgärder som förändrar hydrologin, upphörd hävd av naturbetesmarker samt av olika exploateringsföretag. Det behöver därför särskilt skyddas. Länssstyrelsen bedömer att de allmänna intressena överväger den enskildes och att området därför bör förklaras som naturreservat.

Länssstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av naturreservatet Långgrälla-Borg inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan på allemansrätten

Länssstyrelsen ska enligt 4 och 5 §§ förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning 2007:1244, i den omfattning det behövs göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länssstyrelsen gör bedömningen att områdets föreskrifter och skötsel inte påverkar tillgängligheten enligt allemansrätten på ett negativt sätt. Skyddet, skötseln och anordningarna för friluftslivet förbättrar möjligheten till ett rikt friluftsliv.

Reservatsföreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver Länssstyrelsen följande:

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning.
2. Anlägga väg eller parkeringsplats.
3. Uppföra mast, antenn, vindkraftverk eller liknande anordning.
4. Anlägga luft- eller markledningsgata med därtill hörande ledning.

2013-02-05

511-4319-10

5. Anordna upplag.
6. Uppföra stängsel eller annan hägnad för annat än djurhållningens behov.
7. Bedriva täkt av något slag eller bedriva mineralutvinning.
8. Borra, spränga, gräva, schakta, utfylla eller tippa.
9. Ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse.
10. Dika.
11. Dämma eller invalla.
12. Odlar upp skogsmark, betesmark, slåttermark eller våtmark.
13. Tillföra växtnäringsämne (exempelvis stallgödsel, handelsgödsel, rötslam) jordförbättringsmedel eller kalk.
14. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
15. Använda ivermektinbaserade preparat på betesdjur då de uppehåller sig inom reservatet, annat än vid direkt veterinär rekommendation.
16. Avverka eller utföra skogsvårdsåtgärd.
17. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
18. Plantera eller så träd eller buskar.
19. Plantera in eller sätta ut växt- eller djurart.
20. Framföra motorfordon annat än för jordbrukets behov eller i samband med jakt för transport av skjuten älg, hjort eller skjutet vildsvin.

Det är förbjudet att utan Länssstyrelsens tillstånd:

21. Anlägga led, bro eller spång, bredda befintlig väg eller uppföra vägbom.
22. Sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch, konstföremål, markeringar eller liknande anordning eller göra inskrift.
23. Utföra rensning av befintliga diken för att bibehålla vattnets djup eller läge.
24. Använda området för tävlings- eller övningsändamål.
25. Tillskottsutfodra betesdjur.

Utan hinder av föreskrifterna A 16 och A 17 får träd som fallit ned stängsel, tomtmark och åkermark upparbetas och flyttas tillbaka till lämplig plats i naturreservatet.

2013-02-05

511-4319-10

Föreskrifterna under A gäller inte vid drift och underhåll av samfärdig väg på fastighet Bettorp s:3 och brunn med intilliggande mark på fastighet Bettorp s:5.

Föreskrifterna under A utgör inte hinder för bedrivande av vattenverksamhet Gunnarstorp-Långträlla-Bröttorps dikningsföretag av år 1934 och Bettorps dikningsföretag av år 1934.

B. Förpliktelser enligt 7 kap. 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. Utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Uppsättning och underhåll av en informationstavla vid grindhål belägen i norra reservatsgränsen på Borg 1:9. Uppsättning och underhåll av stätor över stängsel inom hela reservatet.
3. Naturvårdande skötsel i form av bete och uppsättning och underhåll av stängsel i hässle, ädellövskog och våtmark, avverkning och röjning av buskar och träd i hässle och våtmark, avverkning eller ringbarkning av gran i hässle och ädellövskog och efter utvärdering eventuell slåtter i våtmark.
4. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter för allmänheten enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Framföra motorfordon.
2. Ställa upp motorfordon, husvagn eller släpvagn.
3. Tälta mer än högst ett dygn på samma ställe.
4. Klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet.
5. Medföra okopplad hund eller annat lösgående sällskapsdjur.
6. Göra upp eld annat än i medhavd grill eller friluftskök.
7. Plocka eller skada vedsvampar, mossor eller lavar.

2013-02-05

511-4319-10

8. Gräva eller dra upp kärlväxter.
9. Skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, grenar, buskar eller ris.

Det är förbjudet att utan Länssstyrelsens tillstånd:

10. Samla in insekter med fällor som dödar.

Föreskrifterna under C gäller inte ägare eller innehavare av särskild rätt till fastighet eller innehavare av annan rättighet.

Föreskrifterna i A och C ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra eller låta utföra de åtgärder som erfordras för att uppnå reservatets syfte och som framgår av föreskrifterna B 1 – 4 ovan.

Föreskrifterna under A och C utgör inte hinder för brådsakande yrkesutövning av personal vid räddningstjänst, polis- eller tullpersonal, personal vid kustbevakningen, sjukvårdspersonal eller veterinär eller i andra jämförbara, trängande fall.

Fastställande av skötselplan

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länssstyrelsen bifogad skötselplan. Förvaltare för naturreservatet är Länssstyrelsen.

Ärendets beredning

Naturreservatet Långträlla-Borg och dess omgivningarna med värdefulla naturmiljöer så som hässlen, våtmarker och naturbetesmarker är sedan länge kända för att hålla mycket höga naturvärden. I samband med Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering identifierades stora nyckelbiotoper och naturvärden inom naturreservatet. Området har också pekats ut i naturvärdesinventeringar av öländska hässlen och våtmarker som särskilt värdefullt. På uppdrag av Länssstyrelsen genomförde Foran AB under 2007 en fördjupad naturvärdesinventering av områdets skogsmiljöer som förstärkte kunskapen om områdets betydelse för missgynnade och hotade svampar som är beroende av hassel- och lövskogsmiljöer med lång kontinuitet. Även av kärlväxter, groddjur, fjärilar och fåglar förekommer några rödlistade arter i reservatet. Länssstyrelsen har med hänsyn till kunskapen om de höga naturvärdena utrett områdets naturvärden och skyddsbehov.

Länssstyrelsen informerar

Under sommaren 2010 inkom en tillståndsansökan om avverkning på en av fastigheterna inom reservatet. Länssstyrelsen tog kontakt med markägaren för att informera om områdets höga naturvärden och behovet av en långsiktig lösning för att bevara naturvärdena. Under hösten 2010 informerades övriga berörda markägare om planerna att skydda området som naturreservat. Ett förslag till beslut och skötselplan har därefter utarbetats under 2010-2011.

2013-02-05

511-4319-10

Fastighetsrättslig utredning och inmätning

Söllscher Lantmäterikonsult AB har på uppdrag av Länsstyrelsen utfört en fastighetsrättslig utredning och upprättat sakägarförteckning över berört område. Lantmäteriet har statat ut och mätt in gränsen för naturreservatet.

Värdering och förhandling

Värderingsbyrån har på uppdrag av Länsstyrelsen genomfört värdering av berörda fastigheter. Söllscher Lantmäterikonsult AB har förhandlat med berörda sakägare och Länsstyrelsen har därefter träffat uppgörelse om inträngsersättning med samtliga fastighetsägare.

Remiss och synpunkter från remissinstanser

Förslag till beslut och skötselplan har remitterats till Mörbylånga kommun, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen, Naturskyddsföreningen i Kalmar län, Ölands Naturskyddsförening, Ölands Botaniska Förening, Ölands Ornitologiska Förening, Föreningen SydöstEntomologerna, Algutrum hembygdsförening och Norra Möckleby hembygdsförening.

Yttrande har inkommit från Mörbylånga kommun, Skogsstyrelsen och Ölands Ornitologiska Förening. Mörbylånga kommun har inga synpunkter på förslaget beslut. Skogsstyrelsen anser att förslaget är väl genomarbetat och har inga ytterligare synpunkter. ÖOF är positiva till förslaget.

Föreläggande om yttrande från markägare och innehavare av särskild rätt

Sakägare har med stöd av 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken förelagts att yttra sig över förslag till beslut. Inga synpunkter har inkommit från sakägare.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, miljödepartementet, se bilaga 3.

Upplysning om ersättningstalan

Sakägare som ännu inte träffat överenskommelse om ersättning eller inlösen kan väcka talan enligt 31 kap MB mot staten i Miljödomstolen för att domstolen ska avgöra frågan om ersättning. Ansökan om ersättningstalan måste lämnas inom ett år efter att reservatsbeslutet vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägare rätten till ersättning. Ansökan ska ställas till Miljödomstolen i Växjö.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen.

2013-02-05

511-4319-10

Kungörelse ska införas i ortstidning. Delgivning anses ha skett den dag kungörelsen var införd i ortstidning.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Stefan Carlsson. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har även avdelningschefen för miljö- och naturavdelningen Karin Bergman, enhetschefen för naturskyddsenheten Anders Kjellberg, chefsjurist Lise-Lotte Norström, länssarkitekt Kerstin Ainouz, lantbrukshandläggare Jannica Jonsson, kulturmiljöhandläggare Per Lindegård, naturvårdshandläggare Johan Jansson samt naturskyddshandläggare Johan Thorsén deltagit, den sistnämnde föredragande.

Stefan Carlsson

Johan Thorsén

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan
 - 4.1 Skötselplankarta
 - 4.2 Ekonomiska kartan 1930-1940
 - 4.3 Fornlämningskarta

2013-02-05

511-4319-10

Sändlista

Sakägare

Övriga

För kännedom